Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. birželio 30 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Lojalaus bendradarbiavimo principas — Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principai — Nacionalinės teisės nuostatos, nustatančios nepagrįstai surinktų mokesčių grąžinimą su palūkanomis — Teismų sprendimų dėl teisių į grąžinimą, kylančių iš Sąjungos teisės sistemos, vykdymas — Grąžinimas dalimis per penkerius metus — Grąžinimas su sąlyga, kad yra lėšų, surinktų iš mokesčio — Galimybės vykdyti nebuvimas“

Byloje C-200/14

dėl *Tribunalul Sibiu* (Sibu apygardos teismas, Rumunija) 2014 m. kovo 20 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. balandžio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Silvia Georgiana Câmpean

prieš

Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș, dabar – **Serviciul Fiscal Municipal Mediaș**,

Administrația Fondului pentru Mediu

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič (pranešėjas), teisėjai C. Toader, A. Rosas, A. Prechal ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. spalio 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— S. G. Câmpean, atstovaujamos advokato D. Târşia,

— Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos patarėjo R. H. Radu, padedamo V. Angelescu, ir patarėjos D. M. Bulancea,

— Europos Komisijos, atstovaujamos R. Lyal, G.-D. Balan ir M. Wasmeier,

* Proceso kalba: rumunų.

susipažinęs su 2016 m. vasario 18 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl ESS 6 straipsnio, principų, kuriuos turi atitikti nacionalinių mokesčių, surinktų pažeidžiant Sąjungos teisę, grąžinimas, ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 17, 20 straipsnių, 21 straipsnio 1 dalies ir 47 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas sprendžiant ginčą tarp Silvia Georgiana Câmpean, vienos šalies, ir *Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaş* (Medias savivaldybės valstybės finansų administratorius, Rumunija) ir *Administrația Fondului pentru Mediu* (Aplinkos fondų administracija, Rumunija), kitos šalies, dėl mokesčio, surinkto pažeidžiant Sąjungos teisę, kurį S. G. Câmpean turėjo sumokėti Rumunijoje registruodama motorinę transporto priemonę iš kitos valstybės narės, grąžinimo ir atitinkamų palūkanų sumokėjimo.

Rumunijos teisė

3 2012 m. sausio 6 d. *Legea Nr. 9 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule* (Įstatymas Nr. 9 dėl motorinių transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 17, 2012 m. sausio 10 d.; toliau – Įstatymas Nr. 9/2012) buvo nustatytas M1–M3 ir N1–N3 kategorijų transporto priemonių aplinkos taršos mokestis. Pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1dalį pareiga mokėti šį mokestį atsiranda tada, kai transporto priemonė pirmą kartą registruojama Rumunijoje.

4 2014 m. vasario 26 d. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare* (Nepaprastasis vyriausybės potvarkis Nr. 8, kuriuo iš dalies keičiami ir papildomi tam tikri teisės aktai ir fiskalinės ir biudžeto priemonės; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 151, 2014 m. vasario 28 d.; toliau – OUG Nr. 8/2014) XV straipsnyje numatyta:

„1. Teismo sprendimai, kurie įsigalios iki 2015 m. gruodžio 31 d. ir kurių dalykas transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio sumų, palūkanų, priskaičiuotų iki visiško išmokėjimo dienos, bylinėjimosi išlaidų ir visų kitų teismo paskirtų sumų grąžinimas, vykdomi per 5 kalendorinius metus, kiekvienais metais išmokant 20% šios sumos.

2. 1 dalyje numatyti mokesčių mokėtojų prašymai grąžinti nagrinėjami pagal [2003 m. gruodžio 23 d. *Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală* (Vyriausybės potvarkis Nr. 92 dėl mokesčių procedūros kodekso; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 941, 2003 m. gruodžio 29 d., toliau – OG Nr. 92/2003)], vėliau iš dalies pakeisto ir papildyto, nuostatas per 45 dienas nuo jų pateikimo, o metinė dalis išmokama pagal Aplinkos fondų administracijos sudarytą lentelę.

3. 1 dalyje numatyta procedūra pradedama tą dieną, kai baigiasi 2 dalyje nustatytas terminas.

4. Per 1 dalyje numatytą terminą vykdymo procedūros sustabdomos.

5. 1 dalyje numatytos sumos, sumokėtos remiantis šiuo potvarkiu, patikslinamos pagal Nacionalinio statistikos instituto nustatytą vartojimo kainų indeksą.

6. Vykdomųjų dokumentų apmokėjimo procedūra nustatoma įprastu aplinkos ir klimato kaitos ministro ir valstybės finansų ministro įsakymu per 1 dalyje numatytus terminus.

7. Sumų, susijusių su vykdomaisiais dokumentais, išduotais iki šio potvarkio įsigaliojimo dienos, kurių atžvilgu nepradėta vykdymo procedūra, likutis sumokamas pagal 1–6 dalių nuostatas.“

5 Remiantis OUG Nr. 8/2014 lydraščiu, jo priėmimas buvo pateisintas, be kita ko, „sunkumais, su kuriais šiuo metu susiduriama vykdant teismų sprendimus dėl transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio sumų mokėjimo, atsižvelgiant į neigiamą vykdomųjų dokumentų vykdymo poveikį bendrosios teisės sąlygomis tiek Aplinkos fondų administracijos biudžetui, tiek bendram konsoliduotam biudžetui [ir] atsižvelgiant į būtinybę nustatyti specialias ribotos taikymo trukmės taisykles teismo sprendimų, nurodančių sumokėti transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio sumas, vykdymo srityje. Iš tiesų, be tokių nuostatų būtų neįmanoma išlaikyti biudžeto balanso ir netiesiogiai Aplinkos fondų administracija nesilaikytų vidaus įsipareigojimų, o Rumunija, kaip Europos Sąjungos valstybė narė, nevykdytų savo pareigų aplinkosaugos srityje.“

6 2014 m. kovo 19 d. *Ordinul Nr. 365/741 al ministrului mediului şi schimbărilor climatice şi al ministrului finanţelor publice privind aprobarea Procedurii de efectuare a plăţilor sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule şi a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule şi a modelului şi conţinutului unor formulare şi pentru modificarea anexei Nr. 4 la Ordinul ministrului mediului şi schimbărilor climatice şi al viceprim-ministrului, ministrul finanţelor publice, Nr. 490/407/2013 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 şi 12 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului Nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum şi a sumelor stabilite de instanţele de judecată prin hotărâri definitive şi irevocabile* (Aplinkos ir klimato kaitos ministro ir valstybės finansų ministro įsakymas Nr. 365/741 dėl sumų, numatytų teismų sprendimuose, kurių dalykas transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio grąžinimas, mokėjimo procedūros patvirtinimo, taip pat tam tikrų formuliarų pavyzdžių ir turinio patvirtinimo, kuriuo keičiamas Aplinkos ir klimato kaitos ministro ir ministro pirmininko pavaduotojo, valstybės finansų ministro įsakymo Nr. 490/407/2013 dėl sumų, numatytų Nepaprastojo vyriausybės potvarkio Nr. 9/2013, kuriuo nustatomas aplinkos mokestis variklinėms transporto priemonėms, 7, 9 ir 12 straipsniuose, ir dėl sumų, nustatytų teismų įsiteisėjusiuose sprendimuose, grąžinimo procedūros patvirtinimo, 4 priedas; toliau – Įsakymas Nr. 365/741/2014) buvo priimtas pagal OUG Nr. 8/2014 XV straipsnio 6 dalį ir numatė šio XV straipsnio taikymo tvarką.

7 Šio įsakymo 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Teismo sprendimai, kurie įsigalios iki 2015 m. gruodžio 31 d. ir kurių dalykas transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio sumų, palūkanų, priskaičiuotų iki visiško išmokėjimo dienos, bylinėjimosi išlaidų ir visų kitų teismo paskirtų sumų grąžinimas, vykdomi per 5 kalendorinius metus, kiekvienais metais išmokant 20% šios sumos pagal [OUG Nr. 8/2014] XV straipsnį.

3. Apmokestinamųjų asmenų prašymai grąžinti 2 dalyje numatytas sumas nagrinėjami pagal [OG Nr. 92/2003] nuostatas per 45 dienas nuo pateikimo, o metinių dalių mokėjimai atliekami pagal tuo tikslu patvirtintą metinių dalių grąžinimo lentelę <...>“

8 Šio įsakymo 3 straipsnyje numatyta:

„1 straipsnio 2 dalyje numatytos sumos, įskaitant visas jas koreguojančias sumas dėl perskaičiavimų, atliktų mokėjimo dieną, padengiamos iš sumų, surinktų į aplinkos fondo biudžetą kaip [aplinkos] mokestis.“

9 Įsakymo Nr. 365/741/2014 1 priedo I skyriuje nustatyta procedūra, taikoma OUG Nr. 8/2014 XV straipsnio 1 dalyje numatytų sumų, nustatytų teismo sprendimuose, kurių dalykas transporto priemonių aplinkos taršos mokesčio ir transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokesčio grąžinimas, mokėjimui.

10 Pagal šio 1 priedo I skyriaus 7 ir 19 punktus:

„7. Prašymas grąžinti tikrinimo tikslais pateikiamas kartu su šiais dokumentais:

a) patvirtinta vykdomo teismo sprendimo kopija,

b) fizinio asmens tapatybės dokumentas ar juridinio asmens atstovo asmens tapatybės dokumentas su jam suteikto įgaliojimo kopija;

<...>

19. Išmokant kiekvieną metinę dalį pagal patikslintas sumas ir 11 punkte nustatytas palūkanas, kompetentinga mokesčių institucija apskaičiuoja ir atlieka atitinkamas galimas užskaitas, atsižvelgdama į visas mokėtojo mokestines prievoles kiekvienos mokėjimo dalies numatytą sumokėjimo dieną <...>“

11 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikomos redakcijos 2002 m. sausio 30 d. *Ordonanța Guvernului Nr. 22 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii* (Vyriausybės potvarkis Nr. 22 dėl valdžios institucijų mokėjimo pareigų, nustatytų vykdomuosiuose raštuose, vykdymo; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 81, 2002 vasario 1 d.; toliau – OG Nr. 22/2002 ») 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės institucijoms vykdomuosiuose raštuose nustatyti reikalavimai turi būti dengiami iš šiam tikslui patvirtintų jų biudžetų sumų ar prireikus iš sumų išlaidoms, kurioms priskirtina nagrinėjama mokėjimo pareiga.

2. Valstybės institucijoms vykdomuosiuose raštuose nustatyti reikalavimai negali būti dengiami iš sumų, pagal patvirtintą biudžetą skirtų padengti organizavimo ir veiklos išlaidoms, įskaitant išlaidas personalui, kurios skirtos nustatytoms užduotims ir teisiniams tikslams įgyvendinti.“

12 Minėto potvarkio 2 straipsnyje numatyta:

„Jei vykdomajame rašte nustatytų reikalavimų išieškojimo vykdymas nepradedamas ar netęsiamas dėl lėšų trūkumo, institucija skolininkė per 6 mėnesius privalo imtis būtinų veiksmų, kad įvykdytų savo prievolę mokėti. Šis terminas prasideda tą dieną, kai skolininkas gauna kompetentingos vykdymo įstaigos kreditoriaus prašymu išduotą nurodymą sumokėti.“

13 Pagal OG Nr. 22/2002 3 straipsnį:

„Tuo atveju, kai valstybės institucija neįvykdo 2 straipsnyje numatytos prievolės sumokėti, kreditorius gali reikalauti vykdymo pagal Civilinio proceso kodeksą ir (arba) kitas šioje byloje taikytinas teisės nuostatas.“

14 Vėliau pakeisto ir papildyto 2011 m. liepos 19 d. *Ordinul ministrului finanțelor publice Nr. 2336 pentru aprobarea Procedurii de punere în aplicare a titlurilor executorii în baza cărora se solicită înființarea popririi conturilor autorităților și instituțiilor publice deschise la nivelul unităților Trezoreriei Statului*

(Valstybės finansų ministro įsakymas Nr. 2336 dėl vykdomųjų raštų, pagal kuriuos areštuojamos viešosios valdžios įstaigų ir valstybės institucijų sąskaitos valstybės biudžete, vykdymo procedūrų priėmimo; toliau – Įsakymas Nr. 2336/2011) 10bis straipsnyje nustatyta:

„1. Kai teismas pritaria areštui, vykdymas turi būti atliekamas tik areštuotų sumų, kurių turi skolininkas ar kurias jam skolingi tretieji asmenys, atžvilgiu, kad būtų padengti institucijų ir viešosios valdžios įstaigų mokėtini reikalavimai, nepažeidžiant [OG] Nr. 22/2002, papildyto Įstatymu Nr. 288/2002, vėliau iš dalies pakeisto ir papildyto, 1 straipsnio 2 dalyje nustatytų ribų.

2. 1 dalyje numatytais atvejais *mutatis mutandis* taikoma 1–10 straipsniuose nustatyta vykdomųjų raštų įgyvendinimo procedūra.“

15 Mokesčių procedūra buvo nustatyta OG Nr. 92/2003.

16 Šio potvarkio 116 straipsnio „Užskaita“ 1, 2, 4 ir 6 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės ar administracinių ir teritorinių vienetų ar jų padalinių reikalavimai, įskaitant mokesčius, įmokas ar kitas sumas, mokėtinas į bendrą konsoliduotą biudžetą, ir skolininko reikalavimai, kuriuos sudaro iš valstybės biudžeto grąžintinos ar mokėtinos sumos, įskaitomi tarpusavyje iki mažesnės sumos dydžio, kai abi šalys yra tarpusavyje kreditorės ir skolininkės, su sąlyga, kad nagrinėjamus reikalavimus administruoja tos pačios valdžios įstaigos, įskaitant joms pavaldžius subjektus.

2. Skolininko mokesčių reikalavimai ir prievolės, kylančios iš to paties biudžeto, tarpusavyje užskaitomi, o skirtumas užskaitomas proporcingai prievolėms iš kitų biudžetų, nepažeidžiant 1 dalyje nustatytų sąlygų.

<...>

4. Nebent įstatyme nustatyta kitaip, užskaita atliekama tą diena, kai tuo pačiu metu egzistuoja reikalavimai, jie yra aiškūs, tikslūs ir mokėtini.

<...>

6. Užskaitą taikyti nusprendžia kompetentinga mokesčių tarnyba skolininko prašymu arba savo iniciatyva <...>“

17 Iš dalies pakeisto 2004 m. gruodžio 2 d. *Legea contenciosului administrativ Nr. 554* (Administracinės teisenos įstatymas Nr. 554, *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 1154, 2004 m. gruodžio 7 d.; toliau – Administracinės teisenos įstatymas) 24 straipsnio „Vykdymo pareiga“ 1 dalyje numatyta:

„Jei priėmus skundą valstybės įstaiga turi priimti, pakeisti kitu ar pakeisti iš dalies administracinį aktą ar priimti kitą aktą ar atlikti tam tikrus administracinius veiksmus, galutinio sprendimo vykdymas atliekamas savanoriškai per jame nustatytą terminą, jei jis nenustatytas – vėliausiai per 30 dienų nuo sprendimo įsigaliojimo.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 S. G. Câmpean Rumunijoje įregistravo naudotą motorinę transporto priemonę, nupirktą Vokietijoje. Registruodama S. G. Câmpean 2012 m. sausio 18 d. sumokėjo 2 737 Rumunijos lėjų (RON) (apie 615 eurų) transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokestį, numatytą Įstatyme Nr. 9/2012.

19 2012 m. vasario 21 d. *Tribunalul Sibiu* (Sibiu apygardos teismas, Rumunija) pareikštu ieškiniu S. G. Câmpean prašė grąžinti šią sumą su atitinkamomis palūkanomis, apskaičiuotomis iki realaus grąžinimo, dėl to, kad šis mokestis nesuderinamas su Sąjungos teise.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, abejodamas dėl šio mokesčio suderinamumo su Sąjungos teise, 2012 m. lapkričio 15 d. sprendimu nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą.

21 2014 m. vasario 3 d. Nutartimi *Câmpean ir Ciocoiu* (C-97/13 ir C-214/13, nepaskelbta Rink., EU:C:2014:229) Teisingumo Teismas nutarė, kad SESV 110 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jis draudžia tokį mokestį, kaip šis transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokestis, numatytas Įstatyme Nr. 9/2012. Teisingumo Teismas neapribojo savo sprendimo poveikio laiko atžvilgiu.

22 Be kita ko, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas toje pačioje byloje suabejojo dėl po šios Teisingumo Teismo nutarties priimtų nacionalinės teisės nuostatų, susijusių su nepagrįstai sumokėtų mokesčių grąžinimo tvarka, ir, be kita ko, OUG Nr. 8/2014 XV straipsnio suderinamumu su Sąjungos teise ir kai kuriomis Europos Tarybos priimtomis priemonėmis.

23 Šiose nuostatose numatytas, be kita ko, nepagrįstai surinktos sumos grąžinimas dalimis per penkerius metus, kas metai grąžinant po 20 % reikalaujamos sumos su palūkanomis ir bylinėjimosi išlaidomis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, tokios nuostatos tiek, kiek jos neleidžia įvykdyti teismų sprendimų per protingą terminą, kelia grėsmę visų pirma teisei į veiksmingą nepagrįstai surinkto mokesčio grąžinimą, nuosavybės teisei ir teisei į teisingą bylos nagrinėjimą.

24 Šiomis aplinkybėmis 2014 m. balandžio 22 d. *Tribunalul Sibiu* (Sibu apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui pirmąjį prejudicinį klausimą.

25 Vėliau šis teismas atnaujino nagrinėjamos bylos žodinę proceso dalį. Šiuo atveju ieškovė pagrindinėje byloje teigė, kad, atsižvelgiant, pirma, į aktų, įgyvendinančių OUG Nr. 8/2014 XV straipsnį, įsigaliojimą ir, antra, aktų, taikomų vykdymo procesui valstybės atžvilgiu nesant šio XV straipsnio, įsigaliojimą, būtų būtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas papildytų savo prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Kadangi šių aktų poveikis yra tas, jog vėluoja nepagrįstai sumokėtų mokesčių grąžinimas fiziniams asmenims ir jiems nesuteikta galimybė reikalauti vykdyti sprendimų dėl jų reikalavimų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas papildė savo pirmąjį prejudicinį klausimą kitais penkiais klausimais.

26 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, Teisingumo Teismui *Tribunalul Sibiu* (Sibiu apygardos teismas) pateikė šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar ESS 6 straipsnis, [Chartijos] 17, 20 straipsniai, 21 straipsnio 1 dalis ir 47 straipsnis, pagal Sąjungos teisę draudžiamų mokesčių grąžinimo principas, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija Nr. 16/2003 ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 1787/2011, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama tokia nuostata, kaip [OUG Nr. 8/2014] XV straipsnis?

2. Ar Sąjungos teisė, kuri nurodoma [pirmajame prejudiciniame klausime], ir Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacija Nr. 16/2003, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 1787/2011, Ministrų Komiteto rekomendacija Nr. (80)2 gali būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos tokios teisės nuostatos, kaip [Įsakymas Nr. 365/741/2014], [OG Nr. 22/2002] 1–3 straipsniai ir [Įsakymas Nr. 2336/2011]?

3. Ar minėtą Sąjungos teisę ir Teisingumo Teismo praktiką [(1989 m. birželio 22 d. Sprendimas *Constanzo*, 103/88, EU:C:1989:256)] reikia aiškinti taip, kad nacionalinės administracinės tarnybos (šioje byloje – mokesčių ir aplinkos apsaugos) turi vykdyti savo iniciatyva ir nedelsdamos teismų sprendimus, priimtus administracinės ir mokesčių teisės srityje, asmeniui, kuris turi teisę į grąžinimą, nepaprašius vykdymo ar laikytis kitų atsakovo skolininko nustatytų formalumų?

4. Koks yra terminas, reiškiantis „nedelsiant“ pagal Sąjungos teisę, per kurį nacionalinės administracinės tarnybos turi įvykdyti teismų sprendimą administracinės ir mokesčių teisės srityje ar atlikti asmens, turinčio teisę į grąžinimą, teisių ir kitų prievolių valstybei tarpusavio užskaitą?

5. Ar Sąjungos teisę reikia aiškinti taip, kad sankcijos, kaip antai numatytos Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos Nr. 16/2003 II skyriaus 1 punkto b papunktyje (t. y. [Administracinės teisenos įstatymo Nr. 554] 24 straipsnio 3 dalyje numatyta bauda), taip pat gali būti taikomos, kai administracija nevykdo teismo sprendimu jai nustatytų piniginių prievolių?

6. Kokį turtą galima areštuoti teismo sprendimo prieš valstybinę administraciją vykdymo atveju remiantis Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos Nr. 16/2003 II skyriaus 2 punkto d papunkčiu?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos ir prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

27 Rumunijos vyriausybė teigia, kad visas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, nes atsakymai į pateiktus klausimus nereikalingi sprendimui pagrindinėje byloje priimti. Ji mano, kad šie klausimai numato teismo sprendimo, kurį priims šis teismas šioje byloje, kurios dalykas susijęs tik su fizinio asmens prašymu grąžinti nepagrįstai valstybės surinktą mokestį, vykdymo tvarką. Kadangi ginčų etapas dar nebaigtas ir kadangi nėra įrodymų, kad S. G. Câmpean būtų teismo prašiusi taikyti laikinąsias apsaugos priemones, susijusias su teismo sprendimu, kurį jis priims, šis teismas neturi klausti dėl šio sprendimo vykdymo tvarkos.

28 Ši vyriausybė papildomai prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pripažinti nepriimtinu iš dalies tiek, kiek kai kurie prejudiciniai klausimai susiję su Europos Tarybos priemonėmis, kurios nėra Sąjungos teisės dalis.

29 Pirmiausia primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Konkrečiai kalbant, vykstant SESV 267 straipsnyje numatytai teismų bendradarbiavimo procedūrai Teisingumo Teismas būtent neprivalo tikrinti nacionalinio teismo pateikto nacionalinės teisės išaiškinimo tikslumo ar abejoti juo, nes toks aiškinimas priklauso išimtinei nacionalinio teismo kompetencijai. Todėl Teisingumo Teismas, kai nacionalinis teismas jam pateikia prašymą priimti prejudicinį sprendimą, turi laikytis šio teismo pateikto nacionalinės teisės aiškinimo (žr., be kita ko, 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 12 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

30 Be to, Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad būtų naudingai atsakyta į jam pateiktus klausimus (2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, 29 punktas ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 12 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

31 Šiuo atveju pritarus Rumunijos vyriausybės argumentui, pagal kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinėje byloje neturi priimti sprendimo dėl sprendimo, kurį jis priims dėl S. G. Câmpean pateikto prašymo grąžinti, vykdymo tvarkos, reikėtų išaiškinti nacionalinę teisę, kuri priklauso tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo jurisdikcijai.

32 Iš tiesų, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir jo priedo aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laiko save kompetentingu taikyti teisės nuostatas, susijusias su sprendimo dėl esmės, kurį jis priims, vykdymo tvarka proceso etape, kuriame yra jo nagrinėjama byla. Be to, savo pastabose S. G. Câmpean teigė, kad ji šio teismo prašė, jog sprendimas dėl esmės, kurį jis priims, būtų vykdomas nedelsiant ir besąlygiškai, o OUG Nr. 8/2014 XV straipsnis nebūtų taikomas.

33 Šiomis aplinkybėmis ir nesant kitos informacijos, leidžiančios nuspręsti, kad Teisingumo Teismo atsakymai į prejudicinius klausimus nebus naudingi sprendimui pagrindinėje byloje, reikšmingumo prezumpcija, taikoma šiems klausimams, priminta šio sprendimo 29 punkte, negali būti netaikoma šiuo atveju.

34 Antra, dėl argumento, kurį pateikdama Rumunijos vyriausybė teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, kiek tai susiję su Europos Tarybos priemonių, numatytų prejudiciniuose klausimuose, aiškinimu, primintina, kad Teisingumo Teismo galios aiškinti priimant prejudicinius sprendimus, kurios kyla iš SESV 267 straipsnio, apima tik normas, kurios yra Sąjungos teisės dalis (2010 m. gegužės 4 d. Sprendimo *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 59 punktas ir nurodyta teismo praktika), taip nėra Europos Tarybos priemonių, nurodytų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmajame, antrajame, penktajame ir šeštajame prejudiciniuose klausimuose, atveju. Todėl Teisingumo Teismas nėra kompetentingas išdėstyti pozicijos dėl šių klausimų, nes jie tiesiogiai susiję su tokių priemonių aiškinimu.

35 Atsižvelgiant į ankstesniame punkte pateiktus patikslinimus, reikia pripažinti Teisingumo Teismą turinčiu jurisdikciją atsakyti į prejudicinius klausimus, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą priimtinu.

Dėl prejudicinių klausimų

36 Klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori žinoti, ar Sąjungos teisę reikia aiškinti taip, kad ji draudžia tokią mokesčių, surinktų pažeidžiant Sąjungos teisę, kurių suma buvo nustatyta įsigaliojusiais teismų sprendimais, grąžinimo su palūkanomis sistemą, kaip sistema, numatyta OUG Nr. 8/2014 XV straipsnyje ir Įsakyme Nr. 365/741/2014 ar – papildomai – OG Nr. 22/2002 1–3 straipsniuose ir Įsakymo Nr. 2336/2011 10bis straipsnyje.

37 Šiuo klausimu pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką teisė susigrąžinti pažeidžiant Sąjungos teisės normas valstybėje narėje surinktus mokesčius yra Sąjungos teisės nuostatomis, kuriomis tokie mokesčiai draudžiami ir kurių išaiškinimą pateikė Teisingumo Teismas, asmenims suteikiamų teisių pasekmė ir papildymas. Taigi, iš esmės valstybės narė turi grąžinti mokesčius, surinktus pažeidžiant Sąjungos teisę, su atitinkamomis palūkanomis (žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 24 ir 25 punktus ir jame nurodytą teismo praktiką).

38 Nesant Sąjungos teisės normų, reglamentuojančių nepagrįstai surinktų nacionalinių mokesčių grąžinimo klausimą, kiekviena valstybė narė, remdamasi proceso autonomijos principu, turi paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti išsamias ieškinių, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių mokesčių mokėtojų teisių apsaugai užtikrinti, pareiškimo procesines taisykles (žr., be kita ko, 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 26 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

39 Tačiau ieškinių, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, pareiškimo procesinės taisyklės neturi būti mažiau palankios nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas) ir dėl jų naudojimasis Sąjungos teisėje nustatytomis teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (žr., be kita ko, 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 27 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

40 Be to, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad pagal lojalaus bendradarbiavimo principą valstybė narė negali priimti nuostatų, pagal kurias mokesčio, kuris Teisingumo Teismo sprendimu buvo pripažintas prieštaraujančiu Sąjungos teisei ar kurio nesuderinamumas su šia teise kyla iš tokio sprendimo, grąžinimas priklausytų nuo sąlygų, kurios konkrečiai susijusios su šiuo mokesčiu ir kurios būtų mažiau palankios nei sąlygos, kurios pirmosioms nesant būtų taikomos tokiam grąžinimui (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Prisco ir CASER*, C-216/99 ir C-222/99, EU:C:2002:472, 77 punktą ir nurodytą teismo praktiką ir 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Weber's Wine World ir kt.*, C-147/01, EU:C:2003:533, 87 punktą).

41 Būtent vadovaujantis šiais principais reikia išnagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus.

Dėl lojalaus bendradarbiavimo principo

42 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad OUG Nr. 8/2014 XV straipsnis ir Įsakymas Nr. 365/741/2014, kuriame numatytos šio XV straipsnio taikymo taisyklės, buvo priimti vėliau nei 2014 m. vasario 3 d. Nutartis *Câmpean ir Ciocoiu* (C-97/13 ir C-214/13, neskelbiama Rink., EU:C:2014:229), kurioje Teisingumo Teismas nutarė, kad SESV 110 straipsnis draudžia tokį mokestį, kaip motorinių transporto priemonių išmetamųjų teršalų mokestis, ir kad šios teisės nuostatos buvo priimtos, be kita ko, susidūrus su teismų sprendimų dėl nepagrįstai surinktų mokesčių grąžinimo vykdymo sunkumais. Šiuo klausimu šiose teisės nuostatose numatoma taikyti specialią procesinę tvarką tokiems sprendimams vykdyti.

43 Susiklosčius šioms aplinkybėms ir atsižvelgiant į šio sprendimo 40 punkte primintą teismo praktiką, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar ši procesinė tvarka yra mažiau palanki nei tvarka, kuri jos nesant būtų taikoma tokiam grąžinimui, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

44 Todėl lojalaus bendradarbiavimo principas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybei narei priimti nuostatas, pagal kurias mokesčio, kurį Teisingumo Teismas pripažino prieštaraujančiu Sąjungos teisei ar kurio nesuderinamumas su šia teise kyla iš tokio sprendimo, grąžinimas priklauso nuo sąlygų, kurios konkrečiai susijusios su šiuo mokesčiu ir kurios yra mažiau palankios nei tos, kurios būtų taikomos, joms nesant, tokiam grąžinimui; tai turi šiuo atveju patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl lygiavertiškumo principo

45 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad lygiavertiškumo principas reikalauja, kad valstybės narės nenumatytų mažiau palankios procesinės tvarkos pateikus prašymus grąžinti mokestį, pagrįstus Sąjungos teisės pažeidimu, nei taikoma panašiems ieškiniams, atsižvelgiant į jų dalyką, priežastį ir esminius elementus, pagrįstiems vidaus teisės pažeidimu (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Littlewoods Retail ir kt.*, C-591/10, EU:C:2012:478, 31 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

46 Iš esmės nacionalinis teismas, kuris vienintelis tiesiogiai žino nacionalinės teisės procesinę tvarką, skirtą iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, turi patikrinti, ar ji atitinka lygiavertiškumo principą. Tačiau Teisingumo Teismas dėl vertinimo, kurį turi atlikti nacionalinis

teismas, gali jam pateikti su Sąjungos teisės aiškinimu susijusių elementų (žr. 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Levez*, C-326/96, EU:C:1998:577, 39 ir 40 punktus ir 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Littlewoods Retail ir kt.*, C-591/10, EU:C:2012:478, 31 punktą).

47 Iš OUG Nr. 8/2014 XV straipsnio 1 dalies matyti, kad šia nuostata siekiama reglamentuoti teismo sprendimuose, kurių dalykas yra nepagrįstai gautų mokesčių, iki šių sumų galutinio sumokėjimo dienos skaičiuojamų palūkanų ir atitinkamų bylinėjimosi išlaidų grąžinimas, nustatytų sumų ir visų kitų teismų institucijų nustatytų sumų mokėjimo tvarką. Šio XV straipsnio 1–4 dalyse numatyta, kad šių sumų mokėjimas išdėstytas per 5 kalendorinius metus, kiekvienais metais išmokant 20% visos šios sumos, prašymai grąžinti išnagrinėjami per 45 dienas nuo pateikimo, o vykdymo procedūros sustabdomos penkeriems metams, numatytiems šios nuostatos 1 dalyje.

48 Įsakymo Nr. 365/741/2014 3 straipsnyje pažymima, kad mokėtinos sumos padengiamos į Aplinkos fondų biudžetą kaip aplinkos mokestis sumokėtomis sumomis. Be to, pagal Įsakymo Nr. 365/741/2014 1 priedo 7 punktą visi prašymai grąžinti patikrinimo tikslais pateikiami su tam tikrais dokumentais, pavyzdžiui, vykdomo sprendimo patvirtinta kopija ir fizinio asmens tapatybės dokumentu. Šio 1 priedo 19 punkte numatyta, kad kompetentinga mokesčių institucija apskaičiuoja ir atlieka atitinkamas galimas užskaitas už kiekvienos metinės dalies sumokėjimą, atsižvelgiant į visas mokėtojo mokestines prievoles kiekvienos mokėjimo dalies numatytą sumokėjimo dieną.

49 Siekdama įrodyti, kad ši procesinė tvarka analogiška tvarkai, taikomai panašiems ieškiniams, pagrįstiems nacionalinės teisės pažeidimu, Rumunijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose nurodė tvarką, pagal kurią asmenims viešasis administratorius pagal vidaus teisę per penkerius metus dalimis sumoka su darbo užmokesčiu susijusius reikalavimus.

50 Ši vyriausybė taip pat teigė, kad 45 dienų terminas, per kurį turi būti išnagrinėtas prašymas vykdyti teismo sprendimą dėl nepagrįstai surinktų mokesčių grąžinimo, atitinka 45 dienų terminą, bendrai taikomą prašymams grąžinti į nacionalinį biudžetą sumokėtas sumas.

51 Taigi, siekdamas nustatyti, ar laikomasi lygiavertiškumo principo reikalavimų pagrindinėje byloje, pirmiausia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išsiaiškinti, ar ieškiniai, kuriems taikoma procesinė tvarka, kurią Rumunijos vyriausybė laiko analogiška numatytai OUG Nr. 8/2014 XV straipsnyje ir Įsakyme Nr. 365/741/2014, atsižvelgiant į jų priežastį, dalyką ir esminius elementus panašūs į ieškinį, pagrįstą Sąjungos teisės pažeidimu, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

52 Kaip teigė generalinis advokatas išvados 34 punkte, taip nėra ieškinių dėl darbo užmokesčio nepriemokos grąžinimo, kurį turi atlikti viešasis administratorius, atveju, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

53 Nustačius nacionalinį ieškinį ar ieškinius, panašius į ieškinį pagrindinėje byloje, kuris yra pagrįstas Sąjungos teise, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyta, ar tokiems nacionaliniams ieškiniams taikoma procesinė tvarka realiai nėra palankesnė nei pagrindinėje byloje taikoma tvarka pagal OUG Nr. 8/2014 XV straipsnį ir Įsakymą Nr. 365/741/2014.

54 Galiausiai, kalbant apie nacionalinės teisės nuostatas, kurios, kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, bus taikomos jo nagrinėjamoje byloje, jei šis teismas turėtų nuspręsti, kad lygiavertiškumo principas draudžia OUG Nr. 8/2014 XV straipsnį ir Įsakymą Nr. 365/741/2014, t. y. OG Nr. 22/2002 1–3 straipsnius ir Įsakymo Nr. 2336/2011 10bis straipsnį, niekas Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje neleidžia daryti išvados, kad šios teisės nuostatos taikomos skirtingai Sąjungos teise pagrįstose bylose ir panašiose bylose, pagrįstose nacionaline teise, nes, atrodo, šios teisės nuostatos yra bendrai taikomos administraciniuose ginčuose, ką taip pat patvirtino ieškovė pagrindinėje byloje per posėdį.

55 Be to, atsižvelgiant į kai kuriuos ieškovės pagrindinėje byloje rašytinėse pastabose pateiktus argumentus, kuriuos galima suprasti taip, kad teismo sprendimų, susijusių su iš Sąjungos teisės sistemos kylančiomis teisėmis, vykdymo tvarka turi būti tokia pati, nepaisant ginčo pobūdžio, pažymėtina, kad lygiavertiškumo principo laikymasis reikalauja vienodo ieškinių, pagrįstų nacionalinės teisės pažeidimu, ir panašių ieškinių, pagrįstų Sąjungos teisės pažeidimu, vertinimo ir nevienodų nacionalinių procesinių taisyklių, taikomų skirtingo pobūdžio ginčams ar ginčams, priklausantiems skirtingoms teisės šakoms (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 67 punktą ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 34 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

56 Todėl lygiavertiškumo principas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybei narei numatyti procesinę tvarką, mažiau palankią prašymams grąžinti mokestį, pagrįstiems Sąjungos teisės pažeidimu, nei taikoma panašiems ieškiniams, pagrįstiems vidaus teisės pažeidimu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti tai, kas būtina tam, kad būtų užtikrintas šio principo laikymasis, kiek tai susiję su teisės nuostatomis, taikomomis jo nagrinėjamoje byloje.

Dėl veiksmingumo principo

57 Kalbant apie veiksmingumo principo reikalavimus, pirmiausia reikia išnagrinėti, ar pažeidžiant Sąjungos teisę surinkto mokesčio grąžinimo sistema, kaip antai OUG Nr. 8/2014 XV straipsnyje ir Įsakyme Nr. 365/741/2014 numatytomis taisyklėmis įdiegta sistema, padaro taip, kad būtų pernelyg sudėtinga ar neįmanoma praktikoje pasinaudoti iš Sąjungos teisės sistemos kylančiomis teisėmis, atsižvelgiant į šių taisyklių vietą visame procese, jo eigą ir šių taisyklių ypatybes nacionalinėse institucijose (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Agrokonsulting-04*, C-93/12, EU:C:2013:432, 48 punktą ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, 36 ir 37 punktus).

58 Šiuo klausimu primintina, kad taikant šias teisės nuostatas asmuo, kuriam teismo sprendimu pripažinta teisė į ginčijamo mokesčio susigrąžinimą, turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ir pateikti prašymą grąžinti sumą, atitinkančią sumokėtą mokestį, kartu su dokumentais, būtinais šios institucijos pareigai įvykdyti pagal šį vykdomąjį dokumentą. Priešingai, nei, atrodo, reikalauja ieškovė pagrindinėje byloje, neatrodo, kad toks reikalavimas savaime ir nesant nuorodų, susijusių su, be kita ko, galimų kliūčių egzistavimu, pavyzdžiui, pernelyg didelėmis tokio proceso išlaidomis, padaro tokių mokesčių grąžinimą pernelyg sudėtingą, kaip tai taip pat nurodė generalinis advokatas išvados 44 ir 45 punktuose.

59 Kitaip yra, kai asmuo, pasibaigus teismo procesui gavęs tokį vykdomąjį dokumentą ir kompetentingos valdžios institucijos prašantis jį vykdyti taikant pagrindinėje byloje nagrinėjamas teisės nuostatas, turi laukti penkerius metus, kol jam grąžinama visa suma, taip išlaikoma neteisėta situacija, užuot kuo greičiau grąžinus sumas.

60 Be to, atsižvelgiant į Įsakymo Nr. 365/741/2014 3 straipsnį ir kaip teigė suinteresuotasis asmuo per posėdį, sumų grąžinimas priklauso nuo turimų lėšų, surinktų kaip transporto priemonių mokestis, t. y. aplinkos mokestis, nesuteikiant šiam asmeniui jokių priemonių priversti kompetentingą valdžios instituciją vykdyti savo pareigas, jei ji jų nevykdo savanoriškai, nes remiantis šiomis pačiomis teisės nuostatomis šis vykdymas pagal bendrąją teisę neįmanomas per šį penkerių metų laikotarpį.

61 Šiomis aplinkybėmis reikia nuspręsti, kad tokia pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų sumų grąžinimo su palūkanomis, kurių suma buvo nustatyta vykdomajame teismo sprendime, sistema bendrai asmeniui sukuria tokią ilgą neaiškią situaciją, kiek tai susiję su momentu, kada jam bus grąžinta visa nepagrįstai sumokėto mokesčio suma, ir nesuteikiama priemonių priversti valdžios instituciją įvykdyti savo pareigas, jei ji to nedaro savanoriškai dėl lėšų trūkumo ar kitų priežasčių.

62 Todėl pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų mokesčių grąžinimo sistema, numatyta OUG Nr. 8/2014 XV straipsnyje ir Įsakyme Nr. 365/741/2014, padaro pasinaudojimą iš Sąjungos teisės sistemos kylančiomis teisėmis pernelyg sudėtingą ir neatitinka valstybių narių pareigos užtikrinti, kad tokios teisės būtų visiškai įgyvendintos.

63 Rumunijos vyriausybė tokios sistemos nustatymą pateisina iš esmės egzistuojančiais ekonominiais sunkumais ir institucine aklaviete, susijusia su operatyviu vykdomųjų teismo sprendimų, susijusių su pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų mokesčių grąžinimu, vykdymu.

64 Tačiau šiuo klausimu pakanka priminti, kad valstybės narės, rinkusios mokesčius pažeisdamos Sąjungos teisę, atsižvelgiant į šio sprendimo 37 punkte primintą teismo praktiką, privalo juos grąžinti su palūkanomis. Tokiu atveju negalima sutikti, kaip taip pat iš esmės teigė generalinis advokatas išvados 47 punkte, kad valstybė narė, kaip skolininkė byloje, kaip antai pagrindinėje byloje, gali remtis lėšų trūkumu, kad pateisintų teismo sprendimo, asmeniui pripažįstančio iš Sąjungos teisės sistemos kylančią teisę, nevykdymą.

65 Valstybėms narėms suteikta procedūrinė autonomija priimti procesinę tvarką, reglamentuojančią pažeidžiant Sąjungos teisę surinktus mokesčius su atitinkamomis palūkanomis, taip pat neturi būti tokia, kad joms leistų padaryti pasinaudojimą tokiomis teisėmis praktiškai neįmanomą ar pernelyg sudėtingą dėl įgyvendinimo sunkumo priežasčių ar vien ekonominių priežasčių.

66 Iš to matyti, kad veiksmingumo principas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų mokesčių su palūkanomis, kurių suma nustatyta vykdomajame teismo sprendime, grąžinimo sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, kurioje šių mokesčių grąžinimas išdėstytas penkerių metų laikotarpiu, o tokių sprendimų vykdymas priklauso nuo turimų lėšų, surinktų iš kito mokesčio, nesuteikiant asmeniui galimybės priversti valdžios institucijas vykdyti savo pareigas, jei jos jų nevykdo savanoriškai.

67 Antra, kiek tai susiję su OG Nr. 22/2002 1–3 straipsniais ir Įsakymo Nr. 2336/2011 10bis straipsniu, t. y. teisės nuostatomis, kurios, kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, būtų taikomos jo nagrinėjamoje byloje tuo atveju, jei OUG Nr. 8/2014 XV straipsnis ir Įsakymas Nr. 365/741/2014 nebūtų taikomi, plačiau nepaaiškindamas šis teismas nurodo, kad dėl šių teisės nuostatų taikymo būtų vėluojama ar kliudoma realiai grąžinti sumas, kurias turi grąžinti viešoji administracija.

68 Tačiau neatrodo, kad šešių mėnesių laikotarpis, numatytas OG Nr. 22/2002 2 ir 3 straipsniuose, suteiktas valdžios institucijai, kad ši savanoriškai įvykdytų pareigas pagal vykdomąjį raštą, savaime pasinaudojimą teisėmis, kurios asmeniui kyla iš Sąjungos teisės, padaro per daug sudėtingą. Be to, šiam terminui praėjus šie asmenys gali pradėti vykdymo procedūrą prieš valdžios instituciją skolininkę, jei ji neįvykdo savo pareigų per numatytą savanoriško vykdymo terminą.

69 Jei, kaip teigė ieškovė pagrindinėje byloje, nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai OG Nr. 22/2002 1–3 straipsniai ir Įsakymo Nr. 2336/2011 10bis straipsnis, pratęsia teismo sprendimo dėl iš Sąjungos teisės sistemos kylančių teisių vykdymą ilgesniam nei šešių mėnesių terminui, numatytam OG Nr. 22/2002 2 ir 3 straipsniuose, vien dėl lėšų trūkumo biudžete, skirtame tokioms sumoms grąžinti, ir asmeniui nesuteikiama galimybė priversti valdžios institucijas vykdyti savo pareigas, ar tai būtų prašymas taikyti areštą, ar kitos priemonės, užtikrinančios valdžios institucijų pareigų vykdymą, numatytos nacionalinėje teisės sistemoje, tokios teisės nuostatos neatitinka veiksmingumo principo reikalavimų, nes grąžinimą praktiškai padaro per daug sudėtingą ar net neįmanomą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra pagrindinėje byloje.

70 Nepaisant to, kad Chartijos nuostatos taikomos tokiai teisinei situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kuri priklauso Sąjungos teisės taikymo sričiai tiek, kiek pagrindinės bylos dalykas susijęs su pažeidžiant SESV 110 straipsnį surinktu mokesčiu, o valstybės narės pagal šio sprendimo 37 punkte

primintą praktiką turi grąžinti tokį mokestį su atitinkamomis palūkanomis, nereikia nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų, susijusių su šios Chartijos nuostatomis, nes anksčiau pateikti elementai leidžia priimti sprendimą pagrindinėje byloje.

71 Iš viso, kas minėta, matyti, kad:

— Lojalaus bendradarbiavimo principą reikia aiškinti taip, kad jis draudžia valstybei narei priimti nuostatas, pagal kurias mokesčio, kuris Teisingumo Teismo sprendimu buvo pripažintas pažeidžiančiu Sąjungos teisę arba kurio nesuderinamumas su šia teise matyti iš tokio sprendimo, grąžinimas priklauso nuo sąlygų, kurios konkrečiai susijusios su šiuo mokesčiu ir yra mažiau palankios nei tos, kurios būtų taikomos tokiam grąžinimui pirmosioms nesant, o šio principo laikymąsi turi šiuo atveju patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

— Lygiavertiškumo principas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybei narei numatyti procesinę tvarką, mažiau palankią prašymams grąžinti mokestį, pagrįstiems Sąjungos teisės pažeidimu, nei taikoma panašiems ieškiniams, pagrįstiems vidaus teisės pažeidimu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti tai, kas būtina tam, kad būtų užtikrintas šio principo laikymasis, kiek tai susiję su teisės nuostatomis, taikomomis jo nagrinėjamoje byloje.

— Veiksmingumo principą reikia aiškinti taip, kad jis draudžia pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų mokesčių, kurių suma buvo nustatyta vykdomajame teismo sprendime, grąžinimo su palūkanomis sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, kuri numato šių mokesčių grąžinimo išdėstymą dalimis per penkerius metus ir tai, kad tokių sprendimų vykdymas priklauso nuo turimų lėšų, kurios surinktos kaip kiti mokesčiai, ir asmeniui nesuteikiama galimybė priversti valstybės institucijas įvykdyti jų pareigas, jei jos to nepadarė savanoriškai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tokios teisės nuostatos, kaip taikomos pagrindinėje byloje, nesant tokios grąžinimo sistemos, atitinka veiksmingumo principo reikalavimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

72 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

Lojalaus bendradarbiavimo principą reikia aiškinti taip, kad jis draudžia valstybei narei priimti nuostatas, pagal kurias mokesčio, kuris Teisingumo Teismo sprendimu buvo pripažintas pažeidžiančiu Sąjungos teisę arba kurio nesuderinamumas su šia teise matyti iš tokio sprendimo, grąžinimas priklauso nuo sąlygų, kurios konkrečiai susijusios su šiuo mokesčiu ir yra mažiau palankios nei tos, kurios būtų taikomos tokiam grąžinimui pirmosioms nesant, o šio principo laikymąsi turi šiuo atveju patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Lygiavertiškumo principas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia valstybei narei numatyti procesinę tvarką, mažiau palankią prašymams grąžinti mokestį, pagrįstiems Sąjungos teisės pažeidimu, nei taikoma panašiems ieškiniams, pagrįstiems vidaus teisės pažeidimu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti tai, kas būtina tam, kad būtų užtikrintas šio principo laikymasis, kiek tai susiję su teisės nuostatomis, taikomomis jo nagrinėjamoje byloje.

Veiksmingumo principą reikia aiškinti taip, kad jis draudžia pažeidžiant Sąjungos teisę surinktų mokesčių, kurių suma buvo nustatyta vykdomajame teismo sprendime, grąžinimo su palūkanomis sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, kuri numato šių mokesčių grąžinimo išdėstymą dalimis per penkerius metus ir tai, kad tokių sprendimų vykdymas priklauso nuo turimų lėšų, kurios surinktos kaip kiti mokesčiai, ir asmeniui nesuteikiama galimybė priversti valstybės institucijas įvykdyti jų pareigas, jei jos to nepadarė savanoriškai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tokios teisės nuostatos, kaip taikomos pagrindinėje byloje, nesant tokios grąžinimo sistemos, atitinka veiksmingumo principo reikalavimus.

Parašai.